

13. szám.
 Septemb. 26-án 1863.

Megjelenik minden szombatnapon egy íven sokféle képpel ellátva.
Előfizetési ár: Egész évre jan.—dec. **6** frt., 6 óra jul.—dec. **3** frt., és három óra
 jul.—sept. **1** frt. **50** kr. — Előfizethetni minden póstahivatalnál és könyvtárúrsnál. —
Kiadó hivatal: Pest, barátok-tere 7-ik szám.

XIV. kötet.

NAGY BAJ AZ AZ ÉRZÉKENYSÉG.

Ha látok egy sorsüldözött,
 Csonkát, bénát rongyok között,
 Tévelyegni fel és alá:
 Mig nyujtom' alamizsnámat,
 Szemem forró könybe lábbad
 — E kép érzékenyen talál! —

Hol egy csirkét meggyilkolnak
 — A rá éhezett gyomornak —
 Messze kerülöm a helyet;
 Szemem előtt hóhér, sakter
 A legutáltabb Karakter,
 Mi a világon csak lehet!

Gyászos nő, vagy síró gyermek,
 Árva, kit az utcán lelnek,
 Készítik szívem szánalomra, —
 Oh de ezek egyes képek,
 Kínom szörnyűbb lesz ha népek
 Konczoltatnak le halomra!

Irogatja (K.) a „Honban“
 Mik történnek Lengyelhonban,
 Olvastára szívem szorul,
 Hol a hasztalan ontott vér,
 Már a bokán is fölül ér,
 — S most sem derül — inkább borul! —

Csak az érzéketlen boldog,
 Ki keblében közönyt hordoz,
 A „résztvétet“ nem ismeri:
 Annak fáj ha elpáholják,
 Vagy éhség csigázza gyomrát,
 — Azt a sors kevésbé veri!

Biczegő Dani.

Csodabogarak.

(Olyan novella-gyűjtemény, a mit nagyobb érdem lesz elolvasni, mint megírni).

Szerzette: **Kakas Márton.**

Tolvajhistoria.

Éj volt, sötét volt, petroleum még vilagon sem volt: a retek-utca 212. számú ajtaján egy köpönyegbe burkolt férfiú surrant be, ki ugyanonnan a leghirhedettebb tolvajoknak éji gyűl-helyül szolgáló 8. számú pinczeszobába lebo-torkázott.

— Hah! ki az? kiálta egyszerre tizenkét alak, kiket a dohányfüstben nem leheté egy-mástól megkülönböztetni.

— Én gróf Karthágoz Hannibál vagyok; a zsebmetészek hirhedett vezérének keresem, a ki-tűnő tekintélyű Knödlfressert.

— Én vagyok az! szólt rekedt hangon egy gyanus külsejű alak, gyanus léptekkel mozdulva előre.

— Örülök, hogy van szerencsém önnel megismerkedhetni. Szólt a gróf; én egy saját-ságos megbizással jöttem önhöz. Holnap ter-meim meg fognak nyílni az előkelő világ crémje előtt; holnap szükségem lenne önre, és még vagy hat ilyen gentlemenre, mint ön, a kik estélyemet jelenlétükkel megtisztelnék; a meg-jelenéshez szükséges frakk, fehér mellény és egyebek kiállítása az én feladatomban lenne.

— És mi lenne a mi feladatunk?

— Semmi egyéb, mint a mulatság alatt minden férfi nemem levő vendégnek a tárczáját ellopni; a mi levélféle van bennük, azokat nekem átszolgáltattani, a mi pénznemű, azt maguk-nak megtartani.

— Ha csak ennyi kell, legyen ön felőlünk megnyugodva.

Gróf Karthágoz Hannibál nem szorított ugyan kezét Knödlfresser ural, hanem ilyen férfiúnak tolvaji szavában a nélkül is meg lehet bizni.

* * *

Karthágoz Didonia grófné egyike azon hölgyeknek, a kik szépek.

Didonia grófné a szó szoros értelmében nő volt; mert hiszen ha férfi lett volna, való-szerűleg nem lett volna Hannibál gróf felesége.

Egy napon Hannibál gróf megtudta, hogy Didonia grófné valakinek levelet írt. Sejtelméi

megsugták, hogy az a valaki: férfi; hanem azt nem sugták meg, hogy kinek híják azt a férfit?

Karthágoz Hannibál gróf erre azon gon-dolatok egyikére jött, miszerint egy napon fé-nyes estélyt fog adni; arra meghívja díszes könyomatu betűkkel szervezett jegyekkel ismerősei fényes koszorúját; különösen pedig hatot azon fiatal dandyk közül, a kikre gyanuja van, hogy valamelyikhez a felesége levelet írt.

Az ilyen levélet gavallér ember mindig tárczájában szokta hordani; mint valamely utazó a Gelteisscheint, vagy újságíró a belépti jegyet. Azon estélyen tehát Knödlfresser és czinkosai, kik a társaságnak, mint most érke-zett porosz kreuzjankerek lesznek bemutatva, minden embernek el fogják lopni a tárczáját. Valamelyikben aztán majd csak megkerül a kérdéses levél.

El kell ismernünk, hogy e gondolat pokoli volt, de eredeti.

* * *

Másnap az estélyen pontosan megjelentek Knödlfresser és collegái; kegyetlenül felfodorított hajjal és beillatszerezett zsebkendővel.

Éjjelig az egész társaság igen jól mulatott velük. A retek-utcai gentlemanek úgy viselték magukat, comme il faut.

Hanem éjjel után, mikor a társaság arról kezdett beszélgetni, hogy jó volna egy kis écarté; mindenki úgy vevé észre, hogy tár-czája távolléte által kezd meglepővé lenni. Min-denkinek ellopták a tárczáját.

Nem baj, legalább nem fáradtak a pénzüik elvesztésében reggelig.

Hannibál gróf nagyon meglehetett elégedve a tolvajaival, mert az ő saját tárczáját is el-lopták.

* * *

Minap korán reggel fél tizenkét óra előtt cseppetnek a . . . az az, hogy nem cseppetnek, mert a grófnak portása van: hanem hát hoz a komornyik egy rejtélyesen bepecsételt csomagot, mely a grófnak volt czimezve.

Hannibál sejtette már a nagy fohagymaszagról, hogy honnan jön e küldemény s komornyikjának visszavonulást inte.

Midőn egyedül maradt, jobb lábát bal lábára téve, és himzett hálóköntösével a jobb lábát betakarva, felbontá a kérdéses csomagot, s ime benne találta a tegnapi estélyen ellopott tárczákat mind.

Hogy kéri meg minden ember sorba az adósságot?

Mikor néha-néha az én becsületes csizmadia kollegám betekint hozzám, s megkérdi nagy nyájasan mosolyogva, hogy „nincs egy kis pénz?” Már tudniillik holmi rég elszakgatott kordovánok maradék áraban: olyankor azt mondom neki: nincs biz az, de majd megszorítom a kiadómat, talán ad.“

Erre ő azt mondja: „no hát jól van“ és tovább megy.

Én aztán megyek a kiadóhoz, s megkérdezem tőle nagy nyájasan: „nincs egy kis pénz?” Ő feleli nyugodt vérrrel: bizony nincs ott; de majd megszorítom a könyvárusaimat, talán majd lesz.

Én is azt mondom rá: „no jól van“, s megyek odább.

A kiadóm szépen ellátogat a könyvárusokhoz s megkérdi tőlük nyájasan, hogy nem fizethetnének? Azok felelnek szelíden; hogy azt épen nem, hanem majd szorítani fogják a vászon-, fűszer- és selyemkereskedőket, a kik nekik tartoznak, talán majd lesz.

A kiadóm azt mondja rá: „no hát jól van“ és megnyugszik.

A könyvárus aztán elmegy a fennczimzett Kundshaftjához s megkérdi tréfásan, hogy van-e sok pénzük? Dehogy van; felelnek azok; hanem ígérk, hogy majd szorítani fogják a szabókat és masamódokat, a kik meg nekik tartoznak.

A könyvárus azt mondja rá: hogy így is jó; ha nem lehet máskép és hazatér vele.

A vászon-, posztó-, fűszer- és selyemkereskedő aztán elballag a szabó, masamód stb. adóssaihoz s meginterpellálgatja őket, hogy volna-e valami pénzmag?

A szabó, a masamód azt feleli, dehogy van, hanem majd szorítjuk a földesurainkat, a kik már régen tartoznak, most talán majd fizetnek.

A kereskedő aztán azt mondja „jól van“ és szivarra gyújt.

A szabó, a masamód aztán felszólítja nagy udvariasan a maga földesurait, hogy nem jutna számukra egy kis pénz?

A földesur felel udvariasan, hogy biz az jó volna, csak a „volna“ ott ne volna; hanem majd szorítani fogja a haszonbérloít; talán azoknak lesz.

A szabó, a masamód aztán elteszi a levelet a fiókjába és éli világát.

Ott voltak Arthur, Eduard, Guido, Alfréd, Leo, Rafael tárczái, kiket gyanuba vett.

Mohó sietséggel fürkészte ki azoknak tartalmát, melyikben találja meg Didonia szerelmes levelét?

És ime mind a hatban megtalálta azt, a mit keresett.

Ezt nevezhetni aztán bolond szerencsének!

A földesur pedig adandó alkalommal öszetalálkozván a haszonbérlojével, kérdi tőle, hogy hátha egy kis pénze volna, hova tenné?

A haszonbérlo csendes kedélyvel felel; hogy biz annak volna helye; de ha nincs? hanem lehetne, ha a timár megfizetné annak a sok éhen elhullott marhának a bőrét, a mit összevett az idén. Majd megpróbálja szorítani.

„A bizony jó lesz, felel a földesur és tenyerébe veri a pipája hamvát.

A haszonbérlo aztán megy a timárhoz pénzt kérni; a timár azt mondja, hogy mingyárt lesz, mihelyt a csizmadiák megadják a talp árát, majd szorítani fogja őket.

Ekkor aztán következik, hogy a derék becsületes csizmadia, megint én hozzám jön, én megint a kiadóhoz és így ismétlődik a circulus vitiosus a legszebb organicus sorozatban még egynehányszor.

Hanem egyszer aztán beüt az adóexecutio, akkor bezzeg vége a nyájás mosolygásnak: én ragadom a kiadóm gallérját, a kiadó a könyvárusét, a könyvárus a posztókereskedőt, a posztókereskedő a szabót, a szabó a földesurát, a földesur a bérnökét, a bérnök a timárét, a timár a csizmadiát, az pedig az enyimet s denique a vége a notának az, hogy „muszáj pénztünknek lenni!“

K—s M—n.

Egy anonym maradni kívánó státusferfi Raizonnementja.

A mexicói örökség felől.

A bizony nagyon jó lenne!

Ugyan mit veszthetnénk benne?

Ellenben nyerhetnénk sokat:

Különféle indusokat,

Ott szárnyas poloska terem;

Csörgő kigyót minden verem,

Ember sárgaláztól fázik

Nekünk még csak ez hiányzik.

Mi meg exportálnók oda,

A drágalátos borokat.

Czifra debreczeni bundát,

Hajókkal a vaskapun át,

És mi legjobb lenne nekünk,

Lenne hová elküldenünk

A sok mennykő ujságirót,

Kivel az ördög se bir most.

K—s M—n.

„En *atyailag* akarok rólad gondoskodni.“

A madárfogas másutt.

Ottan halljuk!
Itt van a lyuk .
Itt szól a fülemüle;
Ő soprano:
Csak piano!
Füleld le, ne légy hüle .

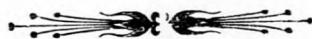
Impresárió
Szól : ez már jó,
Kivágja a magas „Ü“-t.
Ennek tapsol
Minden páholy
S az egész „haragos czéh.“

Nosza dzsinek!
Fogd meg, csipd meg
Itt van a kalap alatt.
No most neki!
Ki vegye ki?
A mig tovább nem szalad.

Fogom már a
Lábát mára
Itt van, meg van, ihol van
Nem az biz ez :
Hisz ez vizes
Keressük más bokorban.

Felelet a büszke krumplinak a még büszkébb kukoriczától.

Hát kend tartja magát ilyen nagyra?
Hát ily nagyra magát miért tartja?
Kendből csak az jó, mi föld alatt van;
Virágja, gyümölcse használhatlan.

Hát én akkor hova legyek épen,
Dicsőségem legfőbb mértékében?
A kiből a megfelelő dózis
Szalonna lesz: s ez *metempsichózis*.

A kinek a szalmájáért pedig
Most egy részvényes gyár emelkedik,
A kiből már készítenek most is,
Lisztet, vásznat, sőt még papirost is.

„Mint papiros“, *megveszem* a földet,
Melyen nőttem, s mely látott, mint zöldet,
S ha belőlem már papiros támad;
Eladom a tulajdon gazdámat.

K—s M—n.

Competens critica.

A varsói házmesterekre kiadott rendeletről.

Egy pesti házmestertől.

Ez már helyes!

Látszik, hogy az orosz kormány minden néposztály kielégítéséről atyailag gondoskodik. Másutt mind csak egyoldalulag a *lakosokat* protegálják, legjobb esetben a házi urakat; ime a muszka kormány megy ismét jó példával elől; megmutatja mely ut vezet a népszerűségre: ő a házmesterekre terjeszti ki figyelmét. Ezt cselekszi pedig az által, hogy elrendelék, miszerint Varsóban minden háziur házmestert tartozik tartani, s a kapujának éjjel nappal zárvatartásával tartósan tartozik.

Az elsőbbi rendszabály okvetlenül a házmesteri osztály felvirágoztatásához vezet: miután két ezer házhoz egyszerre házmestert kapni nem lehetvén, a már meglevők olyan nagy kapósságnak fognak örvendeni, mint az énekesek; sőt ha azt akarja a muszka kormány hogy rendes értelmes házmesterekkel legyen ezentul ellátva minden ház, következetesen inditva lesz egy conservatorium, vagy plane akademia föllállítására házmesterek képezetése végett.

Épen nagyon magasztalandó azon intézkedés, hogy a kapu mindig zárva legyen; itt Pesten csak tíz órán tul fizet a partaj két garast; de oh boldog varsói házmesterek! nekik minden párt, akár ki, akár be, éjjel nappal adózni tartozik.

Az meg épen véghetetlen célszerű rendelet, hogy a házmesterek Varsóban a lakosok minden titkaira felügyelni tartoznak; így a házmestereknek joguk van a lakosok fa- és borpinczéjének, élestárának s egyéb zárt, titkos helyeinek kifürkészésére, sőt egy kötelességének megfelelő házmester minden lakójának az ételét is tartozik megkóstolni, hogy nem esznek-e valami olyast, a mi veszélyes felhevülést okoz?

Hanem a záradék mégis elrontja, a mit az egész törvényozikk segített a házmestereken: az a gonosz és kivihetetlen záradék, hogy a varsói házmesterek tartoznak mindenkor és minden időben józanok lenni. Ez nagyobb kegyetlenség Murawieff minden kannibali ötleténél. Hogy a házmesterek soha se igyanak? se éjjel, se nappal? Hogy a házmesterek ezentul vízzel éljenek! De már így mégis csak jobb itthon.

Jaj be szép ez a bál!

Jaj be szép ez a bál
Isteni!
Ha én azt le tudnám
Festeni!
Csupa angyalokat
Festének!
Volna a közt fehér,
Sárga, kék.

Különösen az a
Szőke lány,
Tultesz az angyalok
Angyalán.
Már az égbe szállott
Volna rég;
Hanem van itt egy kis
Akadék.

Tudni szeretnétek
Mi az ok?
Hát mert van a lánynak
Pénze sok.
Már pedig azt régen
Megirták:
Hogy szegényeké a
Ménorszag.

K—L.

Ellenkezőleg.

Hallatlan! A multkor öregemtől
Egy hosszú levelet kapok,
Melyben leírja körülményesen,
Hogy én mily naplopó vagyok.

Nem áll. Én nappal jó gyerek vagyok,
Nem is érdemlem e vádat.
Én éjjelezni szoktam . . . s ha lopok
Hát lopom az éjszakákat.

K—L.

Ezek is műfordítások.

Er bekleidete höherer Aemter.
Ő magasabb hivatalokat szokott öltöztetni.

Lass mich ungeschoren,
Hagyj engemet nyíratlanul.

A hietzingi kutyakiállítás.

Elnöki megnyitó beszéd.

Nagyehető kompánia!

Tetszik látni, hogy az associatio eszméje már a kutyákra is ki van terjesztve.

Soha ilyen diszes változatosságban még a magam fajtáját egy rakáson nem láttam.

Mi volna nálunk nélkül az emberi nemzet?

Mi őrizzük az embert, mi mulattatjuk éjszakai éneklésünkkel, mi huzzuk öt szánkóba fogva Sibériában, mi látjuk el őket egészségük föntartására nélkülözhetetlen azon élő köppölyökkel, a miket bolháknak is hínak, mi verjük föl előtte a vadat, és mi segítjük neki megenni a pecsenyét, úgy hogy a csontja nekünk jut.

De meg is van érte a mi jutalmunk.

Születésünkkor a füleinkből emléket szabnak le, később neveltetésünkre csaknem annyi gondot fordítanak, mint tulajdon gyermekeikére, megnyírnak, megfésülnek, ránk bizzák a házat, per tu vannak velünk és ujságot adnak ki számunkra.

En tisztelem a demokracziát, magam sem igen válogatom, hogy melyik kel barátkozzam? de azt mégis el kell ismernünk, a mit már az ősi nóta is énekel, hogy „jobb a kutya, mint a macska.“

Ezt kérem jegyző könyvbe vétetni.

Emlékezem rá, hogy valamikor egy ujságíró egy kutya biografiáját örökitette meg, a ki (a kutya) először volt ölel, azután lett juhászkutya, azután vadászeb, azután spanyol guerilla harezos, később tudós és művész, majd ismét dugárus, továbbá muszkaországi számvivő, majd vadnépek bálványa, míg legutoljára olyan országba jutott, a hol mint delicatesset, megették; — én ez ujságíró megjutalmaztatni kérem s a végett indítványozom, hogy a nagyehetőségü gyülekezet, úgy, a hogy itt együtt ül, lefotografiazassék és ama bizonyos ujságíró ezen kép kiadatása által felsegítessek.

(Indítvány általános szavazattal elfogadtatik).

Ama bizonyos csizmadia és felesége kérdései és feleletei.

— Egy indítványom van, a mit bizonyosan hiszem, hogy minden „nagy“ hirlap szerkesztői legmeglebbebben pártolni fognak. A bécsi birodalmi tanács 27-én nem tart gyűlést, mert akkor zsidó polgártársainknak nagy ünnepjük vagy. Hát az újságírók felül hagyják-e magukat mulni a szabadelvűségben? Ugy-e ne? En indítványozom, hogy ezentul nem csak a zsidók, hanem a görögök sátoros ünnepeit is tartsuk meg. — Olyankor nem kell lapot adni. — Ha ezt a törvényt valaha keresztül lehetne vinni!

— Sajnálattal említem! Berg tábornokra az utcán a lengyelek két bombát vetettek. Az ember elszörnyed ily gonoszított hallatára; — kivált ha megtudja, a kimenetelét.

— Egy bécsi lapszerkesztő fölfedezte, hogy a *Nikabár szigetek* a föld tulsó oldalán még most is Ausztria birtokában vannak. Egy másik a *brasíliai császárság*ot helyezi kilátásba. Ha már most egy kis rézszinű, meg egy kis mahagoni színű atyafiság is vegyül közénk, akkor aztán csakugyan szép dolog lesz a nemzetiségi kérdésekkel foglalkozni.

— Indiában az angolok meg akarják tiltani az indusoknak a sok feleség tartást; az pedig náluk vallásos kötelesség. (A sok feleség?) Nem épen az, hanem hogy egy indus nem mehet mennyországba, hacsak utódot nem hagy maga után; ha tehát az első felesége meg nem ajándékozta vele, addig házasodik, a míg czélját éri. (Tehát sok feleséget keil neki venni, hogy pokolba ne jusson? Érti a manó!) Pedig nagyon érthető. Minden ember bűnös többé vagy kevésbbé; tehát a pokolra vagy itt vagy ott rászolgált. Hát a szegény indus nem terheli ezzel az adóssággal a másvilági örökséget, hanem a poklot még itthon üli le. (Kend már megint gorombáskodik az asszonyokkal? Szerkesztőnek csak én hirlapot, majd az olyan hirlap lenne, a hol mindig a férfiakat ütnek.)

— Valahára a nemzeti színház is kapott hát egy neki való tenoristát, signore Ceresát, a ki egy év mulva, ha megmagyarosodik, bizonyosan cseresnyésnek fogja magát hivatni. Mikor az előleges alkudozásai folytak az igazgatóval per telegráf, csak azt kötötte ki magának különösen, hogy nem énekelhet ám *havonkint* többször „**tizenhatszornál**“. — Hiszen kérem, mi már ahoz vagyunk szokva, hogy nálunk *tizenhat énekes* énekel havonkint *egyet*.

Hogy írják a magyar irodalom történetét.

Akademikus. „A magyar irodalom története kezdődik Tuhutumnál, ki mint tudjuk, mindig alexandrinusokban beszélt; azontul hova tovább mind jobban virágzott a literatura; számtalan ócska zsoldár belső

lapja, miken ily remek költemények olvashatók: „Hic liber est meus. Testis est Deus“, bizonyítják, hogy a poezis hazánkban a mult században kitünő polezon ragyogott; elérte pedig culminatióját Kisfaludy Sándor alatt; azontul is irkafirkáltak még; meglehet, biz én nem tudom, mert én most már nem érek rá olvasni; hanem azokat már nem érdemes regisztrálni.“

Nemakademikus. „A magyar irodalom culminál mi velünk. Kezdődött némi figyelemre-méltóságra vergődni Petőfivel; a ki szinte nem rossz költeményeket irt. Azelőtt is irkafirkáltak ugyan, ki győznék őket figyelemmel kísérni, annyi bizonyos, hogy a publikumnak most már azok nem kellenek; és így neveik az irodalom történetéből bizvást kimaradhatnak.

Ugy szeretlek!

Ugy szeretlek, mint az ifju
Poëta a holdvilágot,
Mint a magnás az osztrigát,
A kaviárt és a rákot.

Ugy szeretlek, mint a völgyet
Szereti a kis hegyi ér,
Mint a vastag szakácsnékat
Az őrmester, a militér.

K—L.

Előfizetési felhívás

az

„ÜSTÖKÖS“

october—decemberi folyamára.

Évnyegyedes t. előfizetőinket ezennel figyelmeztetjük, hogy előfizetésük ideje e hó végével lejár s tisztelettel felhívjuk előfizetéseik megújítására.

Előfizetési ár 1 frt 50 kr o. é.

Az előfizetések *bérmentve* alolirthoz czimzendők. Gyűjtőknek a szokott tiszteletpéldánnyal ezentul is kedveskedünk.

Jókai Mór,

kiadótulajdonos és főmunkatárs.

Laptulajdonos és főmunkatárs: JÓKAI MÓR.

Felelős szerkesztő: DIENES LAJOS.

Lakása: Papnövelde-utca 1. sz. II. emelet.

Nyomatott Emich G. magy. akad. nyomd. Pesten 1863.

(Barátok-tere 7-ik szám.)

Rajzolja; Jankó J. — Metszi: Pollák.